

زنان سرپرست خانوار و یک‌بام و چندهوایی مسئولان

باز گو‌کننده میزان ناامنی عاطفی و تضییع حقوق فردی و اجتماعی زنان مجرد است، به‌گونه‌ای که ۸۷ درصد این زنان میزان امنیت اجتماعی خود را «کم» یا «هیچ» می‌دانند. مشکلات روحی و تنهایی؛ علاوه بر تمام مشکلات ذکر شده، از دست دادن همسر به‌خصوص در دوران جوانی و پیامدهای ناگوار طلاق منجر به بروز مشکلات روحی متعدد از جمله افسردگی و بدبینی برای این زنان می‌شود. همچنین احساس نگرانی زیاد ۷۹ درصد نسبت به آینده و تنهایی خود بعد از ترک فرزندان بسیار

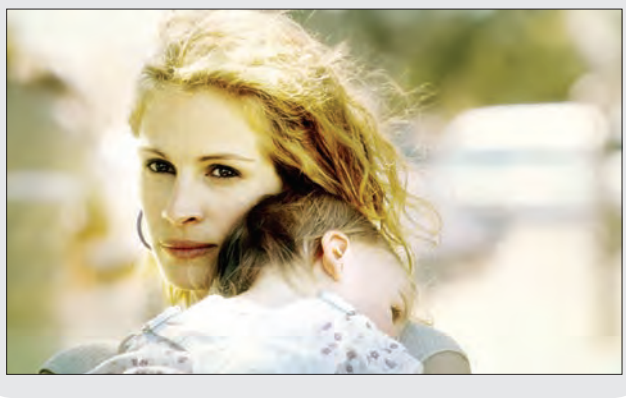
زنانی که برای ادامه زندگی، می‌جنگند ...

فیلم **Erin Brockovich** (رین براکویچ) ساخته استیون سودربرگ و محصول سال ۲۰۰۰ آمریکا است. این فیلم در چهار بخش نامزد دریافت جایزه گلدن گلوب و در پنج بخش از جمله بهترین کارگردانی، بهترین فیلمنامه و بهترین بازیگر نقش اول زن نامزد دریافت اسکار بوده است. در نهایت جولیا رابرتز برای این فیلم جایزه بهترین بازیگر نقش اول زن گلدن گلوب، اسکار و سه جشنواره معتبر دیگر را دریافت کرده است. فیلم براساس داستانی واقعی ساخته شده است و داستان زندگی «رین براکویچ» را روایت می‌کند، زن جوانی که سه فرزند دارد، دو بار طلاق گرفته و بیگار است. «رین» زنی باهوش است که برای پیدا کردن کار و نگهداری از فرزندانش سخت تلاش می‌کند، در نهایت پشت سر گذاشتن اتفاقاتی، در دفتر یک وکیل به‌عنوان دستیار مشغول به کار می‌شود. کنجکاو «رین» در مورد یک پرونده باعث می‌شود درگیر یکی از بزرگترین پرونده‌های مناقشه ایالات متحده شود، فعالیت‌های یک شرکت در شهر هینلکی باعث آلودگی آب شهر شده است و این آلودگی باعث مسمومیت ساکنان شهر و در نتیجه ابتلا به بیماری‌های خطرناک شده است. «رین» متوجه می‌شود که شرکت با دادن اطلاعات غلط به اهالی شهر سعی دارد با پرداخت مبلغی اندک خانه‌هایشان را خریداری کند تا روی این جرم سرپوش بگذارد، تلاش و کلا و به‌ویژه «رین» باعث می‌شود شرکت خطای بزرگترین جرمیه یک مناقشه مستقیم در آمریکا را به آسیب دیدگان پرداخت کند.

برای تحلیل فیلم می‌توان از انتخاب نام آن شروع کرد، گذاشتن نام شخصیت اصلی روی فیلم خبر از شخصیتی منحصر به فرد می‌دهد. «رین براکویچ» تصویری تازه از زن به ما ارائه می‌دهد که با تعریف‌های معمول از زنان فاصله بسیاری دارد. زنی قوی که با وجود داشتن سه فرزند و نداشتن هیچ گونه تحصیلات در زمینه حقوق، مسئولیت رسیدگی به وضعیت بیش از ۴۰۰ موکل را بر عهده می‌گیرد و در نهایت موفقیت «رین» نشان‌دهنده توانمندی‌هایی است که یک زن می‌تواند داشته باشد.

فیلم در نمایش واقع‌گرایانه مشکلاتی که سر راه این قرار دارد بسیار موفق عمل می‌کند. به‌عنوان مثال در بخشی از فیلم «جورج» مردی که به تازگی وارد زندگی «رین» شده، شرط ادامه رابطه‌شان را استغافی «رین» بیان می‌کند و او شغلش را انتخاب می‌کند چون سعی دارد نقشی که دیگران در طول زندگی برایش انتخاب کرده‌اند را عوض کند. همچنین مشغله کاری باعث می‌شود وقت کافی برای گذراندن با فرزندانش را نداشته باشد و از طرف دیگر کار در محیطی مردانه نیازمند تلاشی دو چندان است. شاید این مشکلات در شرایط یکسان برای یک مرد کمتر باشد.

با دیدن این فیلم می‌توان از شخصیت «رین براکویچ» الهام گرفت در عین حال می‌توان به مشکلات زنانه‌ای که به تنهایی بار مسئولیت خود و فرزندانشان را بر دوش می‌کشد بیشتر توجه کرد، مشکلاتی از جمله ناامنی، شرایط نابرابر و از همه مهم‌تر ترس سختی که یک زن باید برای اثبات خود طی کند، «رین» علاوه بر تلاش برای حمایت از خانواده‌اش سعی دارد خودش را اثبات کند، او می‌خواهد تصویر معمول و کلیشه‌ای از یک زن را تغییر دهد، توانایی‌هایش را نشان دهد و به‌جای تبدیل شدن به زنی که همه از او انتظار دارند، شکل جدیدی از زن بودن را تجربه کند.

آزاد کننده و این مشکلات روحی را افزایش می‌دهد. با توجه به شرایط این افراد و آسیب‌ها و مشکلاتی که می‌تواند ایجاد شود، لزوم برنامه‌ریزی دقیق مبتنی بر پژوهش از سوی برنامه‌ریزان در این خصوص احساس می‌شود. اما تاکنون برای تسهیل و معدن و تجارت فراست دوره‌های توانمندسازی و

شنیدن اخبار در ارتباط با زنان سرپرست خانوار و تاکید بر لزوم توانمندسازی آنان، به امری طبیعی تبدیل شده است. زنان سرپرست خانوار و مشکلات آنان موضوعی شده است که هر گاه مسئولان می‌خواهند مصاحبه‌ای داشته باشند و از فعالیت‌های خود صحبت کنند، یا زمانی که می‌خواهند بگویند آنان هم مسائل اجتماعی را می‌شناسند؛ از آن استفاده می‌کنند. اما واقعا و عده‌های سیاست‌گذاران و متولیان در ارتباط با این افراد تا کجا محقق شده است؟ و کدام نهاد متولی رسیدگی به وضعیت این افراد است؟

تعداد زنان سرپرست خانوار روز به‌روز در حال افزایش است و به گفته کارشناسان، افزایش آمار طلاق ممکن است این آمار را بشد عجیب و غریب رویه‌رو کند. نقص آماری در کشور مسا از مهم‌ترین معضلاتی است که بر سر راه رسیدگی به مسائل اجتماعی وجود دارد. این موضوع در خصوص آخرین آمار از تعداد زنان سرپرست خانوار در کشورمان نیز صدق می‌کند. طبق سرشماری سال ۹۰ از ۲ میلیون خانوار موجود در کشور، ۲ میلیون و ۵۰۰ خانوار زن- سرپرست هستند، به عبارت دیگر، در سال ۹۰ سهم خانواده‌های زن- سرپرست نسبت به سال ۸۵ از ۹.۵ درصد به ۱۲.۵ درصد افزایش یافته است. امروزه پدیده خانوارهای زن- سرپرست در تمام دنیا رو به افزایش است، به طوری که اکنون به‌عنوان معضل اجتماعی مطرح می‌شود. این گروه از زنان اغلب با عوامل آسیب‌زایی همچون تبعیض فرهنگی، ضعف دسترسی به شغل‌های فعلی، بی‌سواد ی یا کم‌سواد ی، نداشتن درآمد مستمر و مشکلات روحی و روانی مواجه هستند که در صورت عدم حمایت، هز نه‌های آسیب‌زایی به جامعه تحمیل می‌شود.

مرکز آمار ایران، زنان خودسرپرست را به ۳ گروه تقسیم می‌کند که گروه اول شامل زنان بیوه، زنان مطلقه و دختران سا تجرد قطعی، گروه دوم زنان هستند که در آن مرد به‌طور موقت حضور ندارد و گروه سوم خانوارهایی است که در آن مرد به‌دلالی همچون بیماری و از کار افتادگی و کهنسالی نمی‌تواند سرپرست خانوار باشد.

زنانی که به دلایل مختلف همسرانشان را از دست می‌دهند یا از همسرانشان جدا می‌شوند به یکباره با جهان دیگری رویه‌رو می‌شوند، دنیایی که بسیاری از مختصات آن ناشناخت است. دشواری‌هایی که این زنان تاب می‌آورند، عمدتا به دغدغه‌های معیشتی، عاطفی، و سواست‌های فکری، خاشیه‌های ناخوسته از برخورد نامناسب اطرافیان و... مربوط می‌شود. در هر حال این گروه از زنان که با عنوان زنان مطلقه یا بیوه در جامعه شناخته می‌شوند، با مسائل، مشکلات و موانع زیادی در زندگی مواجهند.

اما در این جا برخی از مسائلی که این زنان با آن رویه‌رو می‌شوند را مرور می‌کنیم:

مشکلات اقتصادی: مهم‌ترین مشکلی که زنان سرپرست خانوار با آن دست به گریبانند، مشکل اقتصادی است. براساس گزارش شورای فرهنگی- اجتماعی زنان: «زنان سرپرست خانوار در کشورمان در معرض فشارهای اقتصادی مربوط به تأمین مسکن، مایحتاج روزانه و نیازهای فرزندان خود هستند و درآمد کم آنها موجب فقر نسبی زنان نسبت به مردان سرپرست خانوار شده است.» اما از آن جایی که درصدهای بسیاری از زنان سرپرست خانوار، در زندگی خود خانه‌دار بوده و هیچ‌گاه به دنبال معاش و پول درآوردن نبودند، با سرپرست شدن در بازار اقتصادی نمی‌توانند شغل مناسبی انتخاب کنند، بنابراین به دنبال مشاغل نیمه تخصصی و کم‌ارزش هستند و نسبت به مردان دستمزد کمتری دریافت می‌کنند، در نتیجه زندگی همواره با فقر دارند.

مشکل دیگر این زنان، نداشتن مسکن است که به دلیل پایین بودن درآمد نمی‌توانند مسکن مناسبی اجاره کنند و مجبورند در مناطق نامناسب به اجاره کمتری وارد، سکونت داشته باشند. پس به‌طور کلی اقتصاد به‌عنوان اصلی‌ترین مشکل زنان سرپرست خانوار مطرح است. اگرچه در برنامه‌های چهارم و پنجم توسعه از رسیدگی به وضعیت زنان سرپرست خانوار نام برده شده و مصوب شده تا مسکن، بهداشت، رفاه و منابع دولتی حقوق پرداخته شود، اما محدودیت منابع که همواره یکی از مهم‌ترین مشکلات دولت‌ها بوده، مانع از این شده تا حقوق در خوری به این زنان پرداخته شود. از سویی دیگر، با توجه به آمار اعلام شده، ۸۲ درصد از این خانوارها فاقد شغل هستند.

مشکلات فرزند پروری: براساس یک پژوهش، آمارها نشان می‌دهد که ۹۰ درصد زنان مطلقه دارای فرزندند، نسبت به آینده فرزندان خود نگرانی زیادی دارند. ۳۳ درصد زنان سرپرست خانوار عنوان کردند که فرزندانشان به‌خاطر جدایی از پدر به میزان «زیاد» و «بسیار زیاد» احساس حقارت می‌کنند؛ این در حالی است که این مسأله می‌تواند این کودکان را به انسان‌هایی افسرده، جامعه‌گریز و جامعه‌ستیز تبدیل کند.

محدودیت‌های اجتماعی: براساس پژوهش فوق، ۷۰ درصد زنان مجرد وجود باورهای غلط و قضاوت‌های تنگ‌نظرانه افراد جامعه نسبت به طلاق و زنان بیوه را باعث احساس بیگانگی، ناامنی و ناراحتی در روابط خود با دیگران دانسته که موجب می‌شود از حضور در جمع فامیلی احساس معذب بدون کنند. در تحقیقی در همین زمینه تصریح می‌شود که ۵۵ درصد زنان سرپرست خانوار از طعن‌ها و متلک‌های اهالی محل معذب بوده و حدود ۶۰ درصد در معرض انواع سوت‌ها و آزارهای دیگران واقع شده و صدمه دیده‌اند که این موارد

دانش آموزان ما چه چیزهایی را فرامی‌گیرند؟ آیا قرار است کتابی ارایه شود و هر دانش آموز که بهتر آن را حفظ کند، نمره بالاتری کسب کند؟ آیا مدارس ما قدرت تحلیل دانش آموزان را هنگام امتحانات می‌سنجند یا تنها به ارزیابی حافظه کوتاه‌مدت اکتفا می‌کنند؟ اگر یک جامعه نتواند دانش آموزشی را که قدرت تحلیل و ارزیابی دارند، تربیت کند؛ در آینده با مشکل مواجه نخواهد شد؟ تربیت نسلی که فاقد تفکر انتقادی باشد، زنگ خطری برای هر جامعه است. اما در ارتباط با ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان از موزن‌های بین‌المللی مختلفی برگزیده می‌شود که می‌تواند توان آموزش و پرورش هر کشور را در مقایسه با سایر کشورها نشان دهد. در این میان مطالعه بین‌المللی روندهای آموزش ریاضیات و علوم (تیمز) و مطالعه بین‌المللی پیشرفت سواد خواندن (پرلز)، از مهم‌ترین و وسیع‌ترین مطالعات تطبیقی در قلمرو ارزشیابی‌های پیشرفت تحصیلی به‌شمار می‌رود که تحت نظر انجمن بین‌المللی ارزشیابی پیشرفت تحصیلی IEA انجام می‌شود. ایران از سال ۱۳۷۰ شمسی برابر با ۱۹۹۱ میلادی به‌طور رسمی همکاری خود را با این انجمن آغاز کرد و تاکنون در ۶ مطالعه تیمز در فاصله سال‌های ۱۹۹۵، ۲۰۰۳، ۲۰۰۷، ۲۰۱۱ و ۲۰۱۱ و همچنین تیمز پیشرفته ۲۰۰۸ و نیز در مطالعه پرلز (مطالعه بین‌المللی پیشرفت سواد خواندن) در فاصله سال‌های ۲۰۰۱، ۲۰۰۶، ۲۰۱۱ شرکت کرده است. تیمز هر چهارسال یکبار و پرلز در فاصله هر ۵سال یکبار برای سنجش عملکرد کشورها در آموزش علوم و ریاضیات و سواد خواندن تکرار می‌شود تا روند تغییرات آموزشی و میزان کاهش و افزایش عملکرد دانش آموزان کشورهای شرکت‌کننده طی این سال‌ها مشخص شود.

ایران در مقایسه با کشورهای شرکت‌کننده در آزمون تیمز، پایین‌تر از میانگین متوسط جهانی بوده است اما با این حال، رتبه و نمره ایران در مقایسه با آمار سال‌های گذشته خود در درس علوم و سواد خواندن با پیشرفت همراه بوده، اما در درس ریاضی پرفت داشته است. به طوری که با نگاهی اجمالی به روند عملکرد دانش آموزان ایران در تیمز ۲۰۱۱ و مقایسه آن با دوره‌های قبلی تیمز (۲۰۰۳، ۲۰۰۷، ۲۰۱۱) و نیز پرلز ۲۰۱۱ (۲۰۰۶ و ۲۰۰۱) مشاهده می‌شود که عملکرد ایران در مطالعه تیمز به ترتیب در درس علوم چهارم ابتدایی ۲۳ نمره، ریاضیات پایه چهارم ۴۲ نمره، علوم پایه سوم ابتدایی ۱۱ نمره و در مطالعه پرلز در درس سواد خواندن ۴۴ نمره پیشرفت داشته است.

جایگاه ایران در تیمز و پرلز ۲۰۱۱

ایران در آزمون تیمز ۲۰۱۱ در علوم پایه چهارم، در رتبه ۴۵۳ و پایین‌تر از حد متوسط جهانی قرار دارد. که در رده نخست رتبه ۵۷۸، به خود اختصاص داده است.

ایران در ریاضیات پایه چهارم در رتبه ۴۳۱ و پایین‌تر از حد متوسط جهانی قرار دارد و سنگاپور در جایگاه اول رتبه ۶۰۶ را به خود اختصاص داده است.

دانش آموزان ایرانی و کسب رتبه‌های پایانی در ارزشیابی‌های پیشرفت تحصیلی

ایران در آزمون پرلز در سواد خواندن در سال ۲۰۱۱ در رتبه ۴۵۷ قرار دارد و هنگ‌کنگ نیز با رتبه ۵۷۱ در جایگاه نخست امتیازات تکیه کرده است.

ایران در آزمون تیمز و در درس علوم پایه هشتم در رتبه ۴۷۴ و پایین‌تر از متوسط جهانی است و سنگاپور با رتبه ۵۹۰ در رده اول قرار دارد.

ایران در ریاضیات پایه هشتم در رتبه ۴۱۵ و باز هم پایین‌تر از حد متوسط جهانی است و کره با رتبه ۶۱۳ در جایگاه نخست قرار دارد. نتایج حاصل از این آزمون برای برخی از کشورها به قدری اهمیت دارد که حتی ممکن است؛ به‌عزل وزیر آموزش و پرورش نیز بینجامد؛ به طوری که در تیمز ۹۵ وزیر آموزش و پرورش کشور نروژ به علت کسب رتبه پایین در این آزمون‌ها مورد سوال قرار گرفت. همچنین آمارها حاکی از آن است که ۵ کشور برتر در آزمون‌های تیمز و پرلز در سال‌های اخیر مربوط به کشورهای شرق دور از جمله ژاپن، کره، چین تایپه و هنگ‌کنگ بوده است.

چرایی رتبه ضعیف ایران در آزمون‌های بین‌المللی تیمز و پرلز

اما در همین رابطه ابراهیم طلایی، سرپرست پژوهشگاه مطالعات وزارت آموزش و پرورش و عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس گفت: یکی از مواردی که ایران نتوانسته تبه مناسبی در ارزشیابی پرلز به دست بیاورد، این است که در کلاس‌هایمان یک عدم هماهنگی میان شیوه تدریس، خواندن و شیوه ارزشیابی پرلز وجود دارد. ما در شیوه خواندن در کلاس‌های درس مشکل داریم و نیازمند یک بازآفرینی و بازنگری در شیوه آموزش و نوشتن دانش آموزان هستیم.

طلایی یکی دیگر از دلایل رتبه پایین ایران را در میان ۶۰ کشور دنیا در این آزمون‌ها، متشکل در درک مطلب دانش آموزان عنوان کرد و گفت: برداشته‌های بین سطوح یا بین خطوط توسط دانش آموزان ارزشیابی از متن

دانش آموزی موفق است که بین محتوای متن را بفهمد و درک عمیقی از آن داشته باشد. در کلاس آموزش‌های خواندن ما کمتر به درک و عمق مطالب توجه می‌شود. برای افزایش رتبه جایگاه ایران در آزمون‌های بین‌المللی نیازمند تقویت بحث درک مطلب در دانش آموزان هستیم. باید خواندن توسط معلم را دستکاری کنیم که به بستگی به ترتیب تدریس خود معلم دارد؛ یعنی در واقع در این جانش کلیدی را معلمان برعهده دارند.

طلایی در ادامه تأکید کرد: وزارت آموزش و پرورش باید روش‌های آموزشی خاصی را برای تدریس مناسب در کلاس‌ها به معلمان بدهد و همچنین افرادی که در آینده قرار است؛ معلم شوند را با مدل مناسب «آموزش خواندن» و پیشرفت‌های در بخش تحقیق و پژوهش در حوزه خواندن وجود دارد، آشنا کنند. نتایج نشان داده، دانش آموزان ایرانی کمترین نمرات را از سولاتی به دست آورده‌اند که نیاز به تحلیل و تعمیق دارد، اما در مقابل سولاتی که محاسبه‌ای است، مانند آزمون ریاضی را می‌توانند به خوبی پاسخ دهند، اما در سولاتی که نیاز به تحلیل دارد، کمتر موفق بوده‌اند.

تلاقی

وقتی تحمل علائق یکدیگر را نداریم

وقتی که دونفر تصمیم می‌گیرند که باهم ازدواج کنند چه نوعی از یکدیگر دارند؟ آیا قرار است بعد از ازدواج، زن یا مرد خودش را کاملاً وقف زندگی کند و به علائق و خواسته‌هایش بی‌توجه باشد؟ یا بهتر است که طرفین به علائق یکدیگر احترام بگذارند؟

چندی پیش مردی به علت علاقه همسرش به خیاطی درخواست طلاق داد. وی در خصوص علت آن به قاضی گفت: آقای قاضی از خیاطی کردن همسرم خسته شدم و دیگر نمی‌خواهم در کنار این زن زندگی کنم. همسرم از صبح تا شب در حال خیاطی‌کردن است و من اصلا از کارش راضی نیستم

مرد جوان شاد قاضی صحبت‌های او را هم‌پشتنود.

وقتی که دونفر تصمیم می‌گیرند که باهم ازدواج کنند چه نوعی از یکدیگر دارند؟ آیا قرار است بعد از ازدواج، زن یا مرد خودش را کاملاً وقف زندگی کند و به علائق و خواسته‌هایش بی‌توجه باشد؟ یا بهتر است که طرفین به علائق یکدیگر احترام بگذارند؟

چندی پیش مردی به علت علاقه همسرش به خیاطی درخواست طلاق داد. وی در خصوص علت آن به قاضی گفت: آقای قاضی از خیاطی کردن همسرم خسته شدم و دیگر نمی‌خواهم در کنار این زن زندگی کنم. همسرم از صبح تا شب در حال خیاطی‌کردن است و من اصلا از کارش راضی نیستم

مرد جوان شاد قاضی صحبت‌های او را هم‌پشتنود.

اقتصاد منزل

پیک‌نیک باغذای خانگی

بیرون فست‌فود تهیه کنید، یک غذای ساده و خوشمزه همچون کلت و سیم‌زینی یا لویه درست کنید و با فرزندان خود پیک‌نیک بروید. یا شاید هر هفته شاهد شکستن یا خراب‌شدن وسایلاتی در خانه باشید. باید پس‌انداز داشته باشید تا بزرگ کردن او، کم‌تر کم نباشد. یکی از راهکارهایی که برای پس‌انداز کردن می‌توانید داشته‌باشید، برنامه‌ریزی برای آخر هفته‌است. به‌جای این که آخر هفته‌ها بیرون بروید یا از

وقتی چهارد می‌شوید، همه سیاست‌های مالی شما در خانه تغییر می‌کند. بچه، خرج‌های ناخواسته زیادی روی دست‌تان می‌گذارد و شاید هر هفته شاهد شکستن یا خراب‌شدن وسایلاتی در خانه باشید. باید پس‌انداز داشته‌باشید تا بزرگ کردن او، کم‌تر کم نباشد. یکی از راهکارهایی که برای پس‌انداز کردن می‌توانید داشته‌باشید، برنامه‌ریزی برای آخر هفته‌است. به‌جای این که آخر هفته‌ها بیرون بروید یا از